

CATALUNYA SOCIAL

Any XI. Núm. 536

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

31 d'octubre 1931

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

TELÈF. 17609

Som revisionistes!

Heus aquí els mots que hauria de pronunciar avui tota persona per a qui la religió, la família, la llibertat d'ensenyament, la propietat, signifiquin alguna cosa dins la societat. Cal ésser revisionista de la Constitució que ara es va aprovant per les Corts, amb l'absència de les minories més selectes, les úniques representatives del veritable esperit nacional.

L'encert del revisionisme és evident. No podem, ni com a catòlics ni com a catalans, passar per la negació de la família mitjançant el divorci; per la negació de la propietat mitjançant poder aquesta ésser expropiada sense indemnització; per la negació del dret d'associació impedit-lo als Ordes religiosos; per les falles de llibertat que suposen els atacs repetits al catolicisme, etc. I no hi podem passar — perquè en passar-hi ens posaria al nivell de Mèxic i de Rússia, però no dels pobles amb civilització normal dins el món —, cal que des del primer moment afirmem el nostre desig i donem el nostre vot perquè sigui revisat un text legal que conté tals enormitats. La nostra conformitat amb ell no pot ésser ni tàcita tan sols, ni tan sols avalada pel silenci.

Hi ha qui dona un argument que sembla fer inútil una campanya revisionista; i és el de que els preceptes constitucionals que ens ofenen com a catòlics i com a ciutadans restaran lletra morta, no seran portats a la pràctica.

Cal recordar aquí l'exemple de Mèxic. Mèxic tenia una Constitució bon xic semblant a la que ara aproven les Corts Constituents espanyoles. Una infinitat de preceptes vexatoris per a l'Església i per a la llibertat s'hi contenien. La feblesa dels catòlics d'aquella República es va convèncer de que aquests preceptes mai no tindrien una aplicació real, i varen passar perquè integressin la Constitució.

Un dia, però, passats ja uns anys des de l'aprovació de la llei, va pujar Calles al poder. I aquest home, amb un sectarisme inigualat i amb un apoi polític fermissim del seu partit, va portar a la pràc-

tica aquells preceptes de persecució, i va produir-se la tragèdia que durant tants anys ha fet — i està encara — fent patir els nostres germans mexicans.

No podem, per tant, permetre aquests textos constitucionals els quals un dia puguin ésser aplicats. Ni ens poden convèncer les solucions que no siguin a base d'una revisió i reforma d'elles. El que avui no es porti a la pràctica, pot ésser-hi portat el dia de demà. I encara que així no fos, mai podríem permetre passar per la ignominia que un país, la majoria del qual — i encara que fos minoria — és catòlica, les seves lleis fossin persecutòries de l'Església i de les institucions catòliques.

Això encara deixant de banda la llibertat d'ensenyança, la propietat, la família i totes les institucions fonamentals dins la civilització europea que són tan barroerament conculcades en aquest projecte constitucional, vergonyós per a tots!

Els diputats basco-navarresos i agraris han aixecat bandera revisionista. Aquesta ha estat també enlairada per altres diputats, entre els quals hi figuren a Catalunya els de la Lliga Regionalista, el senyor Ayats, progressista, i el senyor Carrasco, d'Acció Catalana. Que aquesta bandera sigui simpàtica arreu de la nostra terra, res no ho diu més clarament que el bé de Déu d'articles d'adhesió que ella ha suscitat i que floreixen en totes les nostres publicacions locals.

I cal que la campanya s'estengui en benefici de la religió, de la família, de la propietat i de les llibertats de tota mena... i fins de la mateixa República. L'estar aquesta regida per una Constitució amb la qual no es troben conformes milions de ciutadans, és tant com dir que dins el motllo de la República no hi poden entrar aquests ciutadans. I cal que hi entrin.

Per a entrar-hi, però, no hi ha més que un camí: que les lleis persecutòries no els barrin el pas. Que si aquest és barrat respecte als ideals més alts de la humanitat, llavors cal que el que és més baix se sacrifiqui a ço que es troba més amunt. I nos-

altres com a catòlics, com a membres de família, com a ciutadans lliures d'un Estat lliure, no podem passar mai perquè els nostres ideals de fe, de pàtria, de família, de llibertat, resultin conculcats per un text constitucional, encara que aquest text mai no hagués d'ésser dut a la pràctica.

Cal, per tant, que aixequi tothom bandera revisionista. Cal obtenir la revisió d'aquesta dissortada Constitució persecutòria dels fonaments de la nostra civilització cristiana; i cal que hom aixequi la veu i pensi que la campanya política més urgent és avui la de la revisió constitucional.

Pregueu, germans

PER JORDI ARNAU

Amb tantes coses imprevistes i estranyes que passen un hom està amb uns ulls com unes taronges guaitant ací i allà, preocupat pels fets de la setmana passada, i dels que vindran i s'arriba a distreure de quin dia som de l'any i fins del nostre pa de cada dia.

Així estava jo un d'aquests darrers dies del mes d'octubre quan de bon matí sortia de la meua casa de pagès per anar a missa de set, a la parròquia de la vila d'on sóc feligrès.

Com que tinc per costum de fer d'hora a tot arreu, vaig a poc a poc per la drecera encatifada de pinassa, que passa pel mig del bosquet dels Tudons, guaitant la cinteta de plata de la riera d'allà baix, brodada de verd pels pollancres que a un costat i altre mai no la deixen. He dit brodada de verd? Sí; però d'un verd daurat, perquè és el cert que el temps ja és avançat i les fulles ja groguegen d'allò més. Altrament fa fred i, més que fred, fa vent. He tingut bona pensada d'endur-me'n el tapaboques. Això em fa pensar... no hi caic! Com si em volgués venir alguna cosa al pensament que no s'acaba de dibuixar prou bé.

El camí es fa una mica relliscós i haig de mirar on poso els peus. Oidà! Tres pinatells tendres! No són lluny d'aquell roure i quan torni els tindrè presents per collir-los. Potser en faré una mocadorada i sota el roure podria ben ésser que hi trobés un rotllo de pebrassos. Allí, a les Guillerries, els menyspreen, els pebrassos, però la meua terra és pobre de bolets i, si no feu cas dels pinatells perquè són ordinaris i dels pebrassos perquè piquen, no mengeu bolets de cap mena. I també donaré una volta per la pollancreda a veure si s'han fet bolets d'alba o de canyar allí on jo sé. Això dels bolets també m'ha de fer memòria d'alguna cosa, però no hi atino...

Quan surto de la pineda, de la creueta estant, ja veig les cases blanques de la vila amb el campanar al bell mig. Allà a l'esquerra, a mig quart de distància, el cementiri amb els seus xiprers. Si en vaig de distret! Només se m'acut pensar que tant mateix el van fer massa a prop de la vila, el cementiri, perquè aquell carrer nou es va estiragassant, estiragassant, i aviat li arribarà fins a la porta.

Entro a l'església quan toquen les batallades i un minut més tard ja surt el capellà a dir la missa. La vaig seguint rutinàriament. De sobte el capellà es gira de cara a mi i diu amb veu alta: *orate*

fratres. El cor em fa un salt. M'han dit alguna cosa? Em tranquil·litzo aviat. Allò els capellans ho diuen en totes les mises; ara ves per què m'havia de cridar l'atenció. Si serà que voleia entorn del meu esperit alguna idea, com una papallona que no acaba mai de parar-se!

Ja estic de retorn. El sol ja daura els camins, les punxes dels xiprers dels cementiris, les cúpules dels pins, el brancam dels polls. No tres pinatells, no; trenta n'he trobat i quatre pebrassos com plats negres de pagès, i de bolets d'alba, a la riera, tants com en vull. Si hagués dut unes sàrries com els rucs, les hauria pogut omplir ben plenes. Dues mocadorades de bolets, i, de més a més, el tapaboques ple. Aquella oloreta de bolets, què em fa pensar? Em fa pensar... em fa pensar... No ho sé! M'ha de fer pensar alguna cosa, però no sé què: dec tenir el cap a passejar.

Per esmorzar em donen un plat de farinetes i un bon tall de cansalada rànica. És clar! A l'estiu la cansalada es torna rànica i s'ha de menjar així tres mesos seguits fins que arribarà el dia de matar el porc. Ara... ara... em vindrà allò al pensament; jo haig de fer alguna cosa i no hi acabo de caure; fulles seques... bolets... *orate fratres...*, cansalada rànica... començament del fred...; ara ve...; ara em fuig. Res; que em ve a la punta dels dits i no ho sé agafar.

I és que tot ve a la seva hora i a passes comptades.

Un impuls misteriós m'empeny escala amunt, em fa passar de llarg el primer pis, m'acondueix a l'escala més estreta que puja a les golfes i em trobo que no me n'adono davant per davant d'aquella pastera arreconada plena de papers vells de què tantes vegades he parlat als amics i on he trobat tants de papers que m'han servit per a les meves aficions de publicista suat. Ja hi tinc les mans a dintre. Avui anirà de debò i faré aquella feina que mai no faig; de triar, de classificar, de posar rètols i lligar paquets i tenir-ho tot ben ordenat.

Allí a prop tinc una cadira sense boga. Mai em faran tant de mal els ronyons.

Mira! Lletra del pare! Els llavis se me n'hi van al damunt i se m'entelen els ulls. Fa de la seva mort quaranta cinc anys.

Ara... ara ho tinc. Sí que vivia distret que no atinava en una cosa així. Els bolets que tenen la vida curta com la de l'home. Les fulles mig seques...

que són com jo mateix que cauré a la primera ventada. El cementiri d'on sento que surt una veu que diu: "Sóc la teva casa pairal aquí a la terra, hi ets esperat." *L'orate fratres* del capellà... ja deia jo que em sonava diferent d'altres vegades.

No falten sinó tres dies per la diada de Tots Sants i quatre per la dels morts.

Ja no remeno els papers de la pastera; no cal. Per davant dels meus ulls passa tota una processó dels difunts coneguts. Nebots, germans, el pare i la mare, oncles, els avis, els passats que no he conegut, però que entenc que a la seva manera m'estimaren. Darrera d'ells veig tota una munió d'amics que ja no són en aquest món que en diem dels vius i n'hauríem de dir dels agonitzants. Uns tenen cara de glòria, altres de pena; uns canten triomfalment el *Sant, Sant, Sant, Senyors dels exèrcits*, els altres planyivolament demanen socors: *Tingues misericòrdia de mi tu que fores parent i amic meu*. Jo no puc distingir ben bé quins són els gloriosos i quins

els que s'estan purificant. A tots cantons hi deuen haver cares conegudes i estimades.

Ha estat una visió de moment, potser només un quadro pintat per la fantasia; ella, però, m'ha deixondit i m'ha fet memòria del temps litúrgic en què em trobo i de les obligacions que aquest temps m'imposa. Repassaré un a un els noms de les persones estimades i l'encens de la meua oració avalada pels mèrits de Ntre. Sr. Jesucrist, arribarà a la mansió de l'Altíssim. Els que són al cel que m'hi cridin per ben aviat que ja els enyoro, els que s'estan purificant al Purgatori, Jesús Redemptor que els en tregui i els apressi l'hora del triomf definitiu. Ja tinc a punt els rosaris, ja tinc a flor de llavi els parenostres, ja tinc formulades les intencions de tot un rengle de misses i de comunions, ja tinc pressuposades les obres de misericòrdia envers els vivents d'ací a fi que se n'aprofitin els vivents d'allí.

L'Església té un pont bastit damunt l'abisme de la mort, i l'Església que lluita, la que es purifica i la que triomfa, estan en íntima comunió entre elles i amb el cap invisible, Jesucrist.

La vida d'un religiós

Voldria que la vida dels religiosos fos coneguda per la gent del poble.

Si així fos, estic segur que molts dels que ara els persegueixen els admirarien.

Posem per model, si voleu, un marista, o bé un de les Escoles Cristianes, o un escolapi.

Estiu i hivern, es lleven a les cinc del matí. Fan oració, diuen la Santa Missa, els que són sacerdots, i quan els altres just es lleven, ells ja han fet una jornada, per a començar-ne una altra de més pesada: vuit o deu hores dedicades a l'ensenyança.

Han renunciat al món, la família i tots els goigs de la vida, i treballen totes les hores del dia, sense esperar mai una recompensa.

Una taula frugal i una cella humil amb un llit gens tou, un Crucifix i un prestatge de llibres, car els religiosos es distingeixen sempre pel segell característic de la cultura vertadera.

Pel seu treball no esperen jamai cap compensació ni retribució personal.

No posseeixen res, a no ésser els llibres que hom pot comptar en les cambres llurs.

Per aquests religiosos, la vida és sempre igual. Tenir ocupades totes les hores del dia, sense esperar dispendis ni soldades.

Per als religiosos no existeixen ni els cinemes, ni els teatres, ni els jocs d'esbarjo. Encara més: la regla no els permet sovintejar les visites a les famílies amigues.

La majoria, sense tenir-hi cap obligació, totes les hores del dia les ocupen ensenyant i cuidant els infants pobres.

Ara digueu-me: Uns homes que dediquen totes les hores del dia treballant i fent bé al proïsme, per què han d'ésser avorrits i perseguits?

Solament trobarem la resposta en el sectarisme que inspira els actes dels anticlericals, que, amb tot i dir-se lliures, han d'obeir, per força, les consignes maçòniques dels Grans Orient estrangers.

El que hi ha de cert és que, aquesta mena d'homes, els corseca l'enveja, i l'afany de figurar els porta a cercar una popularitat que per llurs mèrits discutibles mai no assolirien i han d'aconseguir-la per mitjà de la revolta, la farsa i la mentida, car saben prou bé que tot el que diuen no és cert, però, convé fer-ho i dir-ho de diferent manera, per conquerir una popularitat plebea, de tuf demagògic, encara que sigui mentint i inventant històries en contra de persones i institucions que no han comès altra falta que la de practicar el bé.

El dia que hagin tret tots els religiosos, ja veurem quants seran dels que els volen treure que aniran a cuidar els nens pobres i escrofulosos.

OBRA INTERESSANTÍSSIMA

L'ànima de Santa Teresa de Jesús Infant

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

La mort laica

PER R. RUCABADO

Al mateix poble del Segrià, que en un article anterior vaig esmentar per haver-s'hi començat l'ofensiva antireligiosa a Catalunya abans i tot de la República, feren impossible la vida al senyor rector de tal manera que va anunciar la seva retirada i el seu refugi en lloc segur, en altre lloc on no el molestessin, amenacessin o perseguissin. Un bon home, obrer vell, no pas molt practicant, però de bon sentit i vella soca cristiana, s'encarà amb els anticlericals del poble i els demanà: — Però, insensats, i deixareu que marxi el rector? Si esteu malalts i us moriu, qui us assistirà en els últims moments? No preveieu que hi pot haver un mort i un enterrament a casa vostra? Com ho fareu sense el capellà? — No el necessitem el capellà — gosaren contestar-li — ni necessitem el cementiri. Quan ens morim, que ens tirin al femer!

Poques hores només després d'implantada la República, anunciava el senyor Ferran de los Ríos, entre altres reformes que corrien pressa i que anava a decretar, la urgència especial de la secularització dels cementiris. Va ésser aquesta la primera punyida directa que el meu Jo cristià deu al Govern provisional, per bé que tant aquesta com les altres ofenses no eren pas imprevistes en aparèixer, substituïnt al règim insincer que feia servir la religió per a ús polític, el règim cínic que fa servir la política contra la religió, no sabent realment en quin dels dos resulta l'esperit religiós més mal parat, entre aquests dos règims, dels quals l'un prepara l'altre. Però, en definitiva, als qui diem "Monarquia? República? Religió!" el destronament públic de Crist, ni que per part de molts la seva entronització fos interessada o farisaica, ens causa un dany cruel, perquè Crist és per a ésser exalçat, i la creu és feta per a presidir. I de seguida tremolàrem, en llegir els propòsits del ministre de Justícia, preveient que seria discutida i qui sap si remoguda, la creu dels cementiris.

La primera amenaça, doncs, era per als morts. Després, l'obra de secularització, més o menys sigilosa, ha fet la seva via, i alguns municipis han donat el primer pas enderrocant la tanca que isola del cementiri catòlic el recinte dissident o civil. L'Ajuntament de Lleida, el dia 23 de maig, prengué un acord reclamant del poder la secularització dels cementiris, impacients sens dubte els camarades de l'esperitista ciutadà Humbert Torres, de veure realitzada integralment la laïcització dels difunts planejada pel ministre socialista. Aquell acord dels sectaris lleidatans circulà per diversos municipis, com el famós mot d'ordre de Gijón demanant l'expulsió dels jesuïtes. L'adhesió donà lloc en l'Ajuntament de Barcelona, el dia 26 d'agost, a un altre debat dels històrics, en el qual la minoria regionalista pledejà contra els anticlericals la tradició i l'ensenyament de l'Església i la fe del nostre poble. Recordà el senyor Pellicena que el cementiri és un prolongació del temple, que l'una i l'altra cosa tenen un nexa íntim. "El president de la Comissió de Cementiris — digué el nostre amic — ha parlat d'aquests llocs com de *llocs sagrats*. És, doncs, que preteneu secularitzar el sagrat, és a dir, desconèixer el sagrat, i per tant voldríeu secularitzar el temple?"

L'ombra laica, com un xiprer infernal, plana damunt els nostres cementiris i l'espectre de Satan ronda els difunts que la Creu vol defensar. Secularitzar els cementiris vol dir que deixi d'ésser sagrada la terra on els morts reposen. Aquesta *execració*, tal és el terme propi que designa foragitar el sagrat, pot arribar a radicals extrems, i Déu no permeti que els escàndols que dins d'aquell programa caben, s'afegeixin als que suportem i als que estem a punt d'haver de suportar. Ja sé que en cementiris neutralitzats pot ésser beneïda per l'Església cada tomba, fent sagrada, tros per tros la terra on reposen isoladament els fidels. Però l'arrencar col·lectivament els vius de la sobirania de Crist, va junt amb l'arrencar-li col·lectivament els morts, i el cementiri arrencat a Crist és una de les més doloroses i cruels violències que la política impiadosa i blasfema pot cometre.

Els cementiris cristians tenen tots, grans o petits, una capella, record de quan era aquesta terra sagrada el complement d'una església, i de quan les naus mateixes del temple i el claustre recollien en criptes i en el sòl i en parets, les despulles dels fidels d'especial significació personal o corporativa. L'església del cementiri significa l'oració: l'església ora pels morts, i l'altar, que és un sepulcre, memòria del sepulcre de Crist, presideix i fa l'oferta de tots els sepulcres del recinte. Crist mateix, mort i penjat en creu, fa companyia i presideix la munió dels seus fills, esperant l'hora secular de la Resurrecció, profecia de la qual Ell es constitueix en garantia i testimoni. El senyor Ferran de los Ríos, que en el socialisme veu *dilatar-se el sentiment* "hoy soterrado" de la religiositat del viure (1) ha estat el primer d'amenaçar la religiositat de la mort, que és la dilatació i el signe inexcusable de la religiositat de la vida.

Símbol del laïcisme funeral, allegoria del buit, del mutisme sense resposta que substitueix el Crist foragitat, és el Monument dels Morts, del cementiri parisenc del Père Lachaise. Contrari no sols a la religió, sinó al millor de la tradició pagana — a la qual es refereix la cura egípcia de conservar al cadàver les faccions personals — les figures d'aquell monument giren i amaguen la cara: carn humana sense ànima que camina vers la dissolució final. Un home i una dona penetren al portal de l'enigma, i en gest de comiat s'endinsen en el No-Res. En la parella última, com una antítesi de la primera que Déu creà, l'estatuària ha plasmat l'ingrés de la humanitat en la buida foscó inanimada. La porta dels morts, en el grup escultòric de Bartholomé, podria portar el mateix rètol sense conhort, de l'entrada de l'Infern de Dant: "Deixeu tota esperança!"

Que un artista, o els qui li encarreguin, es resigni al buit, a la tenebra final, a la qual els cristians no es resignen — a recordar els bells articles del Doctor Carles Cardó sobre la resignació socialista, articles dignes d'extensa glossa, — és deplorable, però concebriu que aquesta buidor i desesperança, sigui el sentiment *oficial* de la mort, mantingut per un

(1) Vegi's el nostre article del 17 d'octubre.

Estat? L'Estat oficia de pontífex del No-Res, i trets els símbols religiosos dels ciutadans que dormen, eleva el símbol del Zero, únic objecte, final i solució de l'existència humana col·lectiva.

L'Estat laic és el ministre del No-Res. I el cementiri laic, o secularitzat, és la consagració de tots els difunts al No-Res. Esgarrifosa oficialitat. Persegueix la llibertat dels vius i la pietat pels morts. Esborra la benedicció que santifica el cementiri, i el converteix en un dipòsit administratiu: un magatzem de cadàvers. Arrabassa a l'Església els últims drets sobre la persona dels fidels; desa els cossos i no permet que es desin les ànimes, no permet que s'ostenti la voluntat col·lectiva del morir en la fe i l'esperança de Crist.

L'avversió a la mort, la por de parlar-ne i de pensar-hi, el treure-li sentit i transcendència caracteritza les esquerres. *Ambaixadors de la mort*, varen ésser a tall d'insult anomenats uns pares missioners l'any passat a Vilafranca, en una escomesa anticlerical, prenunciadora dels actuals desbordaments. El capellà recorda la mort, el capellà i la mort són realitats associades; l'una i l'altra fan nosa. Per un costat es persegueix el capellà i per altre es procura separar-lo del cementiri. La mort sense capellà és el que *en plena salut i bullida de les sangs* poden somiar els laïcistes. La naturalesa humana, però, no se sent tranquil·la davant l'enigma, no se sent tranquil·la amb la mort laica. Quan no estima la mort religiosa, s'embadoca en la mort supersticiosa i amb els ritus vergonyosos de la teosofia i de les sectes subterrànies. Així el ciutadà Humbert Torres, líder anticlerical de la nostra Esquerra, ens proposa les pràctiques obscures d'una sub-religió, tendir a substituir el sacerdot pel *medium*... (2).

Tem la mort, fuig de la mort, es pertorba amb la mort, la gent d'esquerra, començant pels cate-dràtics i ministres; volen ocultar-la, desvirtuar-la, disfressar-la, i per això intervenir-la administrativament. Però, per aquesta contradicció, per aquest mentir-se a si mateixa que és el caràcter de la iniquitat i de l'esquerra, és també propi de les institucions d'esquerra l'amenaça de mort. El revolucionari, el sindicalista revolucionari, les mobilitzacions polítiques i socials de l'esquerra, especulen amb l'amenaça de mort — de la mort d'altri, — i tot el seu sistema hi descansa. I la quintaessència de l'educació esquerrana, que és el pistoler, du la mort a la butxaca, i per l'instrument de la pistola i de la bomba, eines de les doctrines d'emancipació, funciona en repartidor de la mort i en poblador del cementiri.

(2) Ernesto Bozzano. Els enigmes de la psicomètria. Traducció, notes i pròleg del Dr. Humbert Torres. Editorial Lux. Barcelona.

De la carestia de la vida

Un dit a la llaga

Sobre el "Mercat Central de fruites i verdures", ha escrit coses molt assenyades un home competent, En Ramon Roca, en les pàgines d'*El Matí*, de les quals coses cal parlar-ne ja que afecten de ple el damunt dit problema, que sempre ha preocupat a CATALUNYA SOCIAL.

L'opinió pública, gràcies a Déu se'n comença a preocupar.

Què en treurem, hom diu, d'anar fent pujar els jornals si també s'apuja el cost dels queviures?

I com s'abaixaran aquests si persisteixen els abusos dels que remenen les cireres en els negocis d'abassegadors, revenedors i polítics i buròcrates que hi intervenen?

Les conxorxes i els abusos ja comencen en el camp productor, segueixen en els mitjans de transport, es perfeccionen en el Mercat Central, es perfilen en els altres mercats i es consumeixen en les butxaques dels compradors consumidors.

L'Ajuntament sembla que no hi veu en aquest afer, el principal que té al seu càrrec llevat de la decència pública. Però els efectes dels alludits abusos i de tan punible apatia, han arribat a tal punt, que es fa precisa una reacció vigorosa per tal de salvar l'economia casolana del poble barceloní. Ja fóra hora que no se l'enganyés més, el poble.

Per les dades certes que allega el senyor Roca, resulta que en fruites i verdures el venedor detallista guanya en un gènere 95 per 100; en tres gèneres, un 100 per 100; en altre, 125 per 100; en dos gèneres més, 150 per 100; i no són pocs els articles que arriben a donar el 200 i fins el 250 per 100. I ara no diguem res del tant per cent de benefici que suposa, per exemple, la venda d'una escarola tal volta a 15 o 20 cèntims i que solament n'ha costat 1 o 2 al revenedor detallista.

Tot això no passaria si la tendenciosa organització i el mal funcionament del Mercat Central de Fruites i Verdures no ho fes possible.

I com que en tots els altres rams de l'alimentació pública es produeixen abusos semblants, es comprèn que Barcelona sigui la ciutat més cara d'Europa, on aviat solament podran viure els plutòcrates, o els polítics que abasseguen sous grossos, mentre deixen a la lluna de València el poble al qual han corromput i enganyat, explotant-lo. És més còmode distreure els obrers afamats atiant-los contra frares i capellans, que proporcionar-los una taula bona, barata i suficientment proveïda. — A.

**JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?**

El quart vot

Heus ací una frase d'actualitat. Tot per obra i gràcia de les Corts Constituents d'Espanya; millor dit, per obra i gràcia de la seva covardia i de la seva arbitrarietat.

A ningú no pot haver estranyat l'odi i aversió d'aquestes Corts a la Companyia de Jesús, puix aquesta ha estat sempre el blanc de l'odi i aversió de tots els despotismes, tant si s'anomenen reis absoluts: els Borbons Carles III, a Espanya, i Lluís XV, a França, com si porten per etiqueta: República de *trabajadores*.

L'obra de la Companyia de Jesús és massa enlairada, massa humana en el sentit més noble de la paraula, massa fructuosa en l'ordre religiós i social per passar desapercebuda i sense persecució per davant de tots aquells, siguin els qui siguin, que no volen reconèixer altres valors que ells mateixos, ni poden conviure amb el qui no s'ajupi del tot davant d'ells i per davant de cap tirania.

Aquesta vegada, però, el despotisme ni tan sols ha tingut el gest de donar la cara. Ha obrat de traïdor. Ha cercat una fórmula amb la qual dissimular — amagar-ho no ha pogut — el seu odi.

Ha cregut trobar aquesta fórmula en el quart vot; això és, en el vot especial que fan alguns membres de la Companyia de Jesús d'acudir a qualsevol part del món que el sant Pare els indiqui a portar-hi la seva cultura, la seva caritat, la seva Fe; tant si és a les leproseries de Cullon com a les universitats de l'Índia o Japó, com a les Missions d'arreu de la terra.

Quina diferència d'aquesta obediència a la que pretenen els enemics dels jesuïtes a les potestats estrangeres: Moscou, Amsterdam, Anvers, etc., o a altres de secretes que prou procuren d'amagar!

És per això que diem que la persecució contra la Companyia de Jesús és obra de la covardia, puix si tenien un motiu confessable, valia la pena de dir-ho i de posar-lo a la Constitució amb totes les lletres: *Queda dissolta la Companyia de Jesús*. I si no ho han fet perquè no tenen cap raó, és una arbitrarietat. Per a nosaltres, però, ho té tot: *arbitrarietat i covardia*.

Davant aquest fet, no ens fan pas pena els membres de la Companyia de Jesús. Enveja sí que els en tenim, puix sofreixen persecució precisament per la justícia, per ésser millors que els seus perseguïdors, per ésser seguidors de Jesucrist i com Ell haver fet el bé a mans plenes i, com digué Jesús, *no pot ésser el deixeble diferent del Mestre*, i el Mestre fou perseguït.

Ens aconsola només de pensar que no solament són ells els perseguïts. Ho són totes les ordes religioses. Ho som tots els cristians. Si no ho fóssim,

fins creuríem que no som el que hem d'ésser, puix no es realitzarien les paraules del Salvador: *El món us odiarà perquè no sou del món*.

Pena ens en fan els leprosos de Fontilles i altres, els malalts de tota mena, els pobres de les barriades humils, els mils d'infants assistits, instruïts i educats gratuïtament pels Pares Jesuïtes que no és fàcil que trobin substitut en cap dels diputats que han votat la seva dissolució.

Aquests dissortats sí que ens en fan de pena, i ens meravella de veure que a l'odiosa actitud d'aquests diputats, els jesuïtes han sabut respondre plens de caritat amb les paraules del Mestre referint-se als seus botxins: *Perdoneu-los, Pare, puix no saben el que es fan*.

Llibres nous

L'Esposa virginal (Santa Cecília), per Mossèn Joan Puntí i Collell.

Es tracta d'un poemeta dramàtic destinat a ésser representat per noies en les escoles catòliques.

El nus del drama està en els desposoris de Cecília, darrer rebrot de la família romana dels Cecilis, amb Valeri, l'últim de la noble família dels Valeris. Cecília és cristiana i, de més a més, ha consagrat a Déu la seva virginitat, però ve forçada pels pares i per la llei a ajuntar la seva vida amb la de Valeri, pagà. El conflicte no té sinó una solució: la intervenció sobrenatural que salva el vot de Cecília i obre a Valeri els ulls de l'ànima i ajunta en amor fraternal els dos futurs màrtirs del cristianisme.

Mossèn Puntí, des de la refundició que va fer de la novella *Fabiola*, té la mà trencada en presentar personatges i descriure accions en la Roma dels primers temps del cristianisme. Ell viu, com si diguéssim, aquest ambient; feu-vos càrrec, altrament, que té una ànima de poeta amarada de sentiment; afehiu-li també el seu caràcter sacerdotal i tindreu les raons del valor històric, poètic i apologetic de la seva obra. Els versos hendecasíl·labs, sense rima, clàssicament estructurats, s'emporten l'esperit del lector. Tot plegat, un llibret de perles. Llegiu-lo.

COL·LECCIÓ ROSELLES

VOLUM III

FABIOLA

La cèlebre novel·la històrica del Card. Wiseman

Adaptació catalana de
JOAN PUNTÍ I COLLELL, Prev.

400 pàgines de lectura delitosa i edificant.
Enquadernat amb coberta en colors.

Preu: 3,50 Ptes.

Cal saber morir

PER JOSEP MIQUEL I MACAYA

*Benaurat qui té tostemps l'hora
de la mort davant els ulls i cada
dia és disposat a morir.*

Kempis.

En la diada dels morts, cada any, s'escau d'allò més bé de meditar la veritat eterna de la mort. Tanmateix en som tan apartats d'ella, la menyspreem tant... això quan no ens n'oblidem del tot! Recordo que fa un any, per aquesta mateixa saó, i tenint de malaltia greu, moribund, el meu estimat pare, vaig escriure ací mateix un abreuja comentari davant la mort que, per una permissió de Déu Nostre Senyor, va esquitllar-se.

Avui no em veig pas quiti de defugir a fer-ne un altre comentari, més extens i àdhuc amb molta més de serenor que no llavors que escrivia colpit profundament pel drama que en la nostra llar es pressentia d'un moment a l'altre.

I deia que a morir no hi pensem gens. Aquest cel tan clar, tan pur i diàfan embauma els nostres sentits, els embriaga de llum, de bellesa, i totes les coses de la vida, vistes per aquest cantó, ens priven de pensar en una realitat tan certa i contundent, indefugible, com és la mort. Àdhuc ella és una certa necessitat, per tal com no seriem dels primers a queixar-nos si haguéssim de viure per sempre més en aquest món. Després d'un grapat d'anys, de segles, de veure les mateixes coses, les mateixes terres, d'haver-les conegudes totes, i d'haver-se fet un hom amo i senyor de tot — cosa assats difícil — jo crec que el tedi, el tedi, sí, envairia les profunditats de l'ànima humana; li faria pensar i desitjar un món nou, diferent. Llavors en tot aquell qui pensés així naixeria la idea de la mort.

El nostre poeta Maragall — i ara ho dic ben personalment, com a única interpretació que faig del gran artista, cosa que, no gens menys, pocs han dit — en el seu famós *Cant espiritual*, respira, llevat d'alguns versos finals escrits en to cristià, un profund amor a la terra, al món, a la vida. Li sap dolor de morir, li reca, tem la mort, car el món és tan bell, diu, que, què pot haver-hi ja de més bell? És vera temença d'esdevenir morent. Però tantost s'adona de l'error en què ha incorregut, i desfent la marrada, troba la mort cristiana que ens posa a l'esguard etern. D'aquí exclama que la mort ha d'ésser-nos una major naixença en venir l'hora suprema que plana damunt la vida de cadascú.

He volgut intercalar aquest pensament maragallià per tal com el digué el poeta en els seus primers versos del *Cant espiritual*, és aital com respira tant de món, tants d'homes. Els uns troben bell el món i per això, embadalits en la seva formosor, no pensen de deixar-lo un dia o altre; altres, aferrats a les coses humanes; a la seva temporalitat, no pensen, oi més, en la mort, que ho colga tot i davant la qual s'acaba aquest món i tots som ben iguals.

Aquells qui no pensen a morir, com aquells que hi pensen, com tu i jo, lector, que ara fem tema de la nostra meditació la present idea, quan els serà vinguda la mort? Això és ben incert, inconegut. Qui sap quan morirà? És que per ventura tu, lector es-

timat, ho saps, com també jo, com el veí, com l'amic, el pare, l'esposa, la mare, els germans i els fills? Ningú no la sap la seva hora de morir. Quan hem de morir? Potser ara, potser a mi no em donarà lleure d'acabar d'escriure aquestes ratlles, potser en aquest Montseny, on escric, o demà que seré a Barcelona. Qui sap quan vindrà la mort, la meua, la teua, la de tots!

Si tot finís en morir, l'home, lliurat al seu antull i abocat a les seves misèries, podria viure pensant a no donar compte ni del seu antull ni de les seves misèries a Altri. Però com que darrera la mort hi ha l'eternitat, la vida eternal, com explica mestrívolament el místic espanyol Niremberg, ve que l'home ha de viure de cara a l'eternitat, com afirma el mateix gran pensador castellà. Quan el Kempis diu que cal aprendre a ésser morents per al món a fi que en venir la mort comencem a viure amb Crist, posa, després de la mort, la idea de l'eternitat. Doncs aquesta idea sempre hauria de viure dins de nosaltres, hauria de brodar-nos, l'esguard fit en el més enllà hauria de fer-nos tenir una coneixença assats certa de la nostra situació amb Déu. Si l'home més sovint s'esforcés a pensar a morir, quantes de males lures del món i dels homes foren evitades, i com la pau resplendiria i cimejaria pertot! Tanmateix com que aquesta idea és trabucada i enterrada, i com que l'home viu d'espallles al Crist que desfà l'enigma del morir i refà l'ànima devota amb l'optimisme del més enllà, per això el món va com va, anem com anem i obrem com obrem. Com anem i com obrem? És a la teua sabuda, lector. Altra cosa fóra la present vida pensant que la ciutat temporal és la ciutat de la prova, que el món és un camí que mena a un poble etern, a una ciutat eterna. Si estiguéssim disposats a morir i la mort ens fos més familiar, en féssim sovint tema de meditació, la vida esdevindria més exemplar, la família més exemplar, el món més exemplar; i podríem dir que ací baix començaria una lleu ombra de la pau celestial. Benaurat qui tostemps té l'hora de la mort davant el seu esguard i cada jorn es disposa a bé morir, ha dit l'autor d'aquell llibre auri que ensenya d'imitar el Crist. Cal saber morir, doncs. I això és el que hauríem d'aprendre, de renovellar, cada any, en la diada dels morts. Hauríem d'entestar-nos a veure la mort com a fretura humana, com a necessitat d'atènyer-la, com experimentava Sant Pau quan deia que volia morir per veure el Crist. I nosaltres també el volem veure, el Crist; volem dur una mica d'aquell foc, que abrasa, que duia l'Apòstol, per tal de preparar-nos al sojorn etern. També despreciem tot el jussà, tot el moridor, i no volem morir amb ell. Hem de viure, i per viure ens cal pensar que la vida, certament, ens començarà més plena i més definitiva en l'eternitat. Per això ens caldrà de pensar en la mort, meditar-la, per tal d'anostrar-nos-la i fer d'ella, quan ens arribi la nostra hora, com deia Maragall:

*I quan vinga aquella hora de temença
en què s'acluin aquests ulls humans,
obriu-me'n, Senyò, uns altres de més grans
per contemplar la vostra faç immensa.
Sia'm la mort una major naixença!*

I aquesta cosa, lector, tan sols l'aprendrem si volenters sabem morir.

Comentaris

Edison

Com que l'home no sap, ni pot, estar sense Déu, quan no coneix, o abandona, el Déu veritable, cerca ídols per substituir-lo.

Un d'aquests ídols, per moltes de raons, era Edison. Vet aquí un déu que s'és mort. I tots els ídols es moren. Quina pena pels seus adoradors! I darrera dels ídols, o abans que ells, moren també els seus adoradors.

Altrament, Edison, era un savi en el ram de les ciències físiques a les quals consagrà el gran talent que Déu Nostre Senyor es complagué a donar-li.

Però el camp de les ciències és immensament més vast. Els seus límits es perden de vista.

A més, Edison, era un home honest, un creient, que merescué l'amistat envejable de Pius XI.

Tenen, avui dia, les ciències físiques, o exactes, el prestigi de què segles passats gaudien les altres ciències i àdhuc la literatura, i per aquesta raó el nom d'Edison, assolí la més alta glòria humana. Hom no participa pas en aquesta universal apoteosi. Admira i venera l'home creient, l'home virtuós, l'home treballador, l'home sapient. Hom queda meravellat davant les joguines meravelloses d'Edison. Però quants Edisons no donaria hom (sense que en això el desmereixi res), per un Agustí, un Tomàs, un Pau, un Claver, un Penyafort!

Francesc Mateu

A potentatibus, octaginta annos, i el nostre venerable amic, que ja els ha complert els vuitanta anys, en la plenitud encara de la seva vida i en l'apoteosi de la seva glòria, ha celebrat efusivament en família i voltat de bons amics, com s'escau, aquesta diada tan memorable per a tots, com per les lletres catalanes. Ad multos annos, mestre!

La diada de Crist Rei

Heus ací una festa nova que ja sembla vella, voltada dels més augustos prestigis, consagrada pel vot dels pobles, orejada per l'aura popular, ungida per la devoció dels fidels. Si li calien màrtirs, ja té màrtirs. De confessors també en té, innombrables, incomptables, heroics. Tot el món cristià ret homenatge a Crist-Rei, Qui té el tron, com oportunament s'ha recordat, en l'arbre sant de la Creu, com en el cor de tots els bons cristians. En dita diada ens poguérem donar compte de l'èxit d'aquesta festa triomfal, apoteósica, de la reialesa de Crist, en la qual s'ajunten la proclamació del Rex pacíficus de les Vespres de Nadal, els holocaustos del Calvari, els fulgors de la Creu, els èxtasis del Tabor, les alleluies de la Resurrecció, les llums inefables de l'Ascensió gloriosa, i fins quelcom dels llampecs atüidors del Sinai...

La festivitat de la Reialesa de Crist ha entrat profundament al cor del poble, ha pres carta de naturalesa en la que podríem dir litúrgia popular.

Com resava el poble fidel que omplia els temples en aquella diada!

I com, tot i no oblidant que és la Creu el tron de

Crist-Rei, se'l veié, se'l sentia, per dir-ho així, més que Fill de Déu crucificat, el Christum Regem adremus dominantum gentium, del magnífic Invitatari de l'Ofici del Corpus!

En defensa de la República

Azaña n'ha fet una de les seves. La llei que en un tancar i obrir d'ulls redactà, presentà a les Corts, féu aprovar i promulgà tot seguit, no té parió en cap poble civilitzat. Després d'aquesta promulgació a correu, tots — i tot, — restem a les seves mans. Veritat és que Azaña n'ha promès un bon ús, un ús prudençial, d'aquesta llei super-draconiana; però qui ens assegura d'una mala hora en aquell que la tingui al seu abast?

Hom vol creure, però, que més que a la defensa de la República, que no podem pas creure en els greus perills que la tal llei suporta, aquesta va dirigida a la restauració urgent del principi d'autoritat, que el primer Ministeri de la República (el més fatal que registra la història d'Espanya), deixà completament abandonat. Àdhuc sentint en ple rostre les fuetades d'aquesta llei, que rigorosament parlant no mereix el nom de tal, no sabem pas maleir-la, com fan molts, perquè és tanta la fam de sentir-nos governats, i de veure redreçat el principi d'autoritat i amb propòsits fermes d'aplicar-lo, que tot preu ens sembla baix per a aconseguir-ho, àdhuc el de la pròpia llibertat... Que val més morir a mans dels magistrats, més o menys legalment, que no a mans dels demagogs triomfants. Però procuri la República no necessita de tals mitjans per a viure...

ACABA DE SORTIR

LA TERCERA EDICIÓ

VARIADA I AUGMENTADA

DEL

NOU DICCIONARI

CATALÀ-CASTELLÀ

CASTELLÀ-CATALÀ

Segons les normes

de l'Institut d'Estudis Catalans

PER

J. CIVERA I SORMANI

Siguem optimistes

PER J. CIVERA I SORMANI

Es va estenent la fòbia anticlerical. Actualment la indústria travessa una crisi molt aguda; i els elements extremistes en compte d'estudiar serenament els problemes plantejats en el món del treball, pretenen solucionar-los exacerbant les passions de la plebs. Per aquests elements els únics responsables de tots els mals, són els capellans i els Ordes religiosos. Destruint els temples i foragitant del país els religiosos, ja estan solucionats tots els problemes.

Es de dordre que la República doni belligerància a uns elements que, en compte de consolidar-la, la destrueixen. De moment els extremistes poden originar greus perjudicis als catòlics, però serien molt infants si es fessin la il·lusió que el catolicisme serà vençut. Ja fa vint segles que els seus enemics intenten destruir-lo i no poden.

Els sectaris sense donar-se'n compte contribueixen a l'exaltació religiosa. Són molts els indifereents que han penetrat dins la cleda dels catòlics militants. Mai no s'havien vist tan plenes les esglésies. El dia que es faci una manifestació externa de catolicisme, els sectaris es convencen que han perdut el temps. La fúria del vent, en lloc d'extingir el foc, l'abrandia. Les persecucions religioses no aconsegueixen esporuguir els creients. Davant d'un enemic de Crist, els qui consideren un honor formar part de la gran família cristiana, senten un desig, vehement i irresistible, de posar totes llurs activitats al servei de Déu. El que no vibra i crema per dintre quan algú intenta d'inferir un greuge a Jesús, és que s'ha extingit la llum que portava dintre.

Adhuc els més orbs i obcecats, en aquests moments de lluita i d'apassionament, han pogut adonar-se de la diferència que existeix entre un sectari i un creient. Els sectaris han fet tot el que han pogut per a provocar una guerra civil; i els creients han procurat aquietar les passions i mesurar les paraules per evitar un topament que ens portaria a una lluita suïcida.

La premsa sectària cada dia adopta una actitud més provocativa. Ens combat esgrimint l'arma innoble de la calúnnia. Contra els religiosos s'han dit les coses més inversemblants. En canvi la premsa catòlica no ha perdut ni la serenitat ni l'equilibri.

Deixem que s'escoli cap al mar de les passions l'aigua furient de la torrentada que passa. Vindrà un dia que la fúria haurà passat i el torrent emmurdrirà. Els sectaris haurien de girar el cap enrera, per a saber el que va passar en altres èpoques. Si sabessin aprofitar les lliçons que ens dona la història, no serien enemics de l'Església. Quan ningú no es recordi del nom dels actuals perseguïdors, el Vicari de Crist seguirà governant la nau de l'Església damunt el solí pontifici.

Els creients que s'espanten és que tenen poca fe. Què és l'home per a declarar la guerra a Crist?

Si veiés esfondrats tots els temples de la terra i esmicolades totes les creus, seguiria creient en el triomf de l'Església. Déu està per damunt dels pobles i dels homes. Podrà fer cabussades la barca de Pere; podrà la fúria del vent esquinçar les seves veles, però tinguen la seguretat que es complirà la profecia de Jesús. La barca de Pere no naufragarà mai.

Es diuen moltes coses contra el catolicisme perquè existeix una gran ignorància en matèria de religió. Adhuc alguns dels oradors que han intervingut en el debat sobre la qüestió religiosa, volent defensar els catòlics han exposat arguments que no podem admetre.

Un dels dits oradors digué, entre altres coses, que els religiosos sostenien establiments benèfics davant la incapacitat de l'Estat per a sostenir-los, i quan l'Estat pogués atendre tots els serveis els Ordes religiosos aniran desapareixent. Aquesta afirmació és falsa. El religiós no es sacrifica per a omplir un buit que deixa l'Estat en el camp benèfic, sinó que ho fa per amor a Déu i per amor als homes.

El religiós és un enamorat de Jesucrist, i posa al seu servei totes les seves activitats. Encara que l'Estat fos ric i poderós, els religiosos seguirien al costat dels malalts i dels pobres.

Sant Joan de Déu, quan es va apiadar dels pobres pertorbats que en els moments més aguts de follia eren tractats a vergassades, no va pensar en l'Estat que no es preocupava d'aquells malalts dissortats, sinó en Jesucrist que va morir damunt la Creu del sacrifici per amor als homes. El religiós veu en cada home un germà.

Els Ordes religiosos que es dediquen a l'ensenyança no tancaran les portes de llurs col·legis el dia que l'Estat tingui resolt el problema de l'educació. Si abandonen el món i es consagren a la joventut, no és per a competir amb els mestres de l'Estat, sinó per esbossar als joves el camí de la perfecció cristiana.

Diguen als religiosos que no poden cristianitzar la joventut, i veureu com no els interessarà seguir dedicant-se a l'ensenyança. Sant Joan Bta. de la Salle, Sant Josep de Calasanz, i els altres fundadors d'Ordes religiosos que estimaven la joventut, no es proposaven de crear centres docents encaminats exclusivament a la formació intel·lectual dels joves, sinó una mena de temples, en els quals la joventut pogués ésser preservada dels perills del món. Heus ací la finalitat de l'escola religiosa: educar la joventut en l'ordre intel·lectual, i preparar-la perquè no s'aparti del camí dreturer quan arribi l'hora d'incorporar-se a la vida del treball.

Els sectaris la veuen ben clara aquesta finalitat. Per això pretenen fer-los passar la frontera.

No permetem que envaeixin el nostre esperit les boires del pessimisme. Passaran els núvols i tornarà a brillar el sol de la justícia i de la llibertat.

El control obrer

PER GASTON GERARD

És cosa demostrada que en aquest país nostre ens manca el sentit de la ponderació en tot el referent a la vida pública. Anem d'un extrem a un altre extrem i no sembla sinó que el just medi ens estigui vedat. Ara mateix, en la discussió del projecte constitucional, passem de la negació del divorci a la seva concessió pel sol consentiment dels esposos (forma solament existent en la legislació russa); del concepte romà de la propietat a la possibilitat d'expropiació sense indemnització; de l'Estat amb religió oficial a la persecució dels Ordes religiosos; de l'abandó per part de l'Estat de l'ensenyament i la cultura a l'estatització de tot el referent a ella, negant la llibertat d'ensenyança a tota institució, etc. Quina pena fa aquesta manca de sentit de la realitat!

I no cal dir que en matèries socials passa el mateix. Si en vint anys no hem pogut donar vida a l'assegurança de vellesa, ara oferim tota mena d'assegurances socials; si en aquests mateixos moments l'assegurança humaníssima de maternitat troba mil obstacles per a ésser implantada, en canvi la Constitució obliga la implantació radical de totes les assegurances socials i l'Estat es fa càrrec de tots els deures respecte a la infantesa abandonada. Què en cal pensar de la seriositat d'aquesta Constitució?

Però és més curiós encara que, al mateix temps que s'aprova l'article 37 del projecte, en el qual es comprèn una intervenció obrera en els establiments industrials i comercials, vingui ja el Ministeri del Treball amb un projecte d'intervenció obrera, redactat de cap a peus, detallat en tots els extrems, sense que en una qüestió de tanta transcendència s'hagi obert la més petita informació i sense que hagi estat escoltada la veu dels interessats directament en el greu afer. El Ministeri, amb una oficiositat que només pot ésser produïda pel desconeixement més absolut de la realitat i per una inconsciència esfereïdora en qui té en les seves mans la direcció de la vida oficial del treball, presenta a les Constituents un projecte, que troba la seva catalogació entre els projectes més dissortats que mai hagin pogut sortir d'un Ministeri espanyol (i ja és molt dir!). Amb ell, els obrers podran nomenar delegats perquè intervinguin en les empreses industrials i comercials amb l'objecte del compliment dels contractes de treball, contractació i acomiadament d'obrers, qüestions referents a salari, etc. I fins aquí la cosa resultaria tolerable si no venien altres preceptes del mateix decret donant dret d'estudiar balanços i comptes a les comissions interventores, encara que prohibint-los entrar en el que es refereix al repartiment de beneficis secrets de fabricació, etc. Qui ha vist que els qui tenen dret a l'assistència a les reunions del Consell d'Administració i a les Juntes generals puguin ésser privats de conèixer tots aquests extrems?

I de quines associacions obreres sortiran aquests interventors? I quan les associacions obreres siguin més d'una? I qui haurà de satisfer als interventors els jornals que perdin per a portar a cap aquestes intervencions? S'anuncia un Reglament per a d'ací a dos mesos. Reglament que vindrà, sens dubte, a complicar el Decret d'ara i a fer-lo més impracticable encara.

Hi ha qui ha dit que aquest Decret havia estat dictat contra Catalunya. No ens adherim a l'afirmació; però sí que podem dir que la nostra indústria, ja prou feble en aquests darrers temps, haurà de trobar en aquesta suposada intervenció obrera un nou obstacle a la seva marxa pròspera i qui sap si el darrer atac per a la seva definitiva enfonsada! Cada dia són més grans els obstacles posats al camí de la nostra riquesa; i cada dia més invencibles les dificultats que l'Estat va acumulant al seu pas. Aquí tenim, per exemple, ben morta i inútil l'organització paritària; i en lloc de reformar-la, cercant solucions més adients amb la realitat, el ministre s'entreté a plantejar noves organitzacions, que han de suposar més dificultats per a la indústria i el comerç.

Alemanya, en l'article 165 de la seva Constitució, mana crear consells d'obrers i consells econòmics. Ni uns ni altres no han tingut realitat més que en casos comptadíssims. Però al nostre legislador no li diu res l'experiència dels altres, encara que sigui la de països més avançats i més preparats (pel seu nivell de cultura) per a tota reforma social. El prescindir de la realitat ha estat sempre una de les característiques del legislador espanyol; encara que mai no havíem arribat tan lluny com ara en aquest dissortat camí de la nostra ruïna econòmica, que baixa pel pendent a passos de gegant!

LA LLUM DE L'ESTABLIA (PASTORETS NOUS)

LLETRA DEL
Dr. Marià Tubau, Prev.

MÚSICA DE
Mn. Jo. e) Vinyeta, Prev.

Obra meravellosament a posta per a col·legis, catecismes i societats catòliques en general.

Quatre actes en vers. Text discret, plaer i popular.

Fàcils i abundosos números de música, de caient catalanesc i piados.

El llibre, amb una escaient coberta a colors dibuixada per En Junceda, porta, de més a més, les indicacions pràctiques per a la representació, i uns advertiments molt útils.

Presentació esplèndida del quadern de música, que es vendrà separatament.

PREUS:

Llibre de la lletra,
1 pta.

Quadern de música,
4 ptes.

Una visita a un Puericultori

PER LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

Com cada any, havíem estat convocats els socis de les Conferències de Sant Vicens de Paül a una de les reunions reglamentàries, i la festa, missa, comunió, desdijuni i assemblea general, tingueren lloc en un Puericultori infantil, invitats per la seva Reverenda Mare Superiora.

Passem per alt la missa, l'assemblea i tot el que es refereix a la reunió d'aquells homes que cada setmana es reuneixen en la parròquia llur, per a recollir almoines i repartir-les als pobres.

Anem, sí, a passejar-nos pels jardins d'aquella ciutat infantil, en la qual s'aixequen els pavellons on s'aixopluguen els infants abandonats.

La Mare Superiora, una monja sàvia, fina i educada, ens acompanya, bo i fent-nos de *cicerone*.

Encara durava en la ment dels concurrents la gratíssima impressió d'aquell menjador, on poguérem gustar un desdijuni ple de delicadeses per als cos i l'esperit, i on ressaltaven els detalls més refinats de netedat, ordre i bon gust.

Doncs, la mateixa impressió es rebia en anar passant per cada una de les dependències del Puericultori.

Aquell dormitori, amb els llits arreglats, nets, amb els cobrellits blancs, la tauleta de nit...

El lavatori llarg, amb una quantitat de vasos, un per a cada infant, amb llur raspall per a les dents, tot revelava ordre, polidesa i higiene.

El menjador, tot al seu lloc. El rober, ordenat, amb sis mudes per a cada orfe.

La piscina amb aigua corrent, i la caseta de bany per a cada un dels nois i noies de l'establiment.

Els patis d'esbarjo, amb tota mena de joguines, apropiades a les diverses edats.

Per tots indrets sentíem els crits alegres de la mainada enjogassada, que ens saludava satisfets, al nostre pas. Cares joioses que demostraven l'alegria del viure.

Qualsevol diria que us parlo d'un pensionat d'alumnes rics.

Era un Puericultori d'orfenets, d'aquells orfenets fills del pecat, fills als quals el món rebutja.

I, tot aquell ordre, aquella disciplina, la cultura que s'hi respira, la higiene que hi regna, el respecte que tot ho presideix, eren cuidats i regentats per religioses de Sant Vicens de Paül.

Mentre nosaltres recorriem totes les dependències i anàvem examinant els treballs escolars, les labors, les tasques, i contemplàvem l'alegria d'aquells éssers abandonats, que, amb tot i no haver conegut els pares llurs, no maleïen la seva mala sort, i encara se sentien contents i alegres, ens acudien a la ment una multitud d'idees que pugnaven per sortir plègades.

Oh! la humana inconsciència! Un agregat d'éssers maledients, crítics d'ofici, impugnadors del bé que fan els altres, esperits contradictors de tota obra humana, a fora criden i udolen, i fan propaganda gratuïta contra els frares i contra les monges, sense conèixer res del que fan les monges i els frares, perquè tot el que havem vist en el Puericultori, ho podrà veure tot aquell que ho vulgui veure, en

qualsevol asil de nois i noies atesos per frares i monges.

Alguns de nosaltres, que ja sabem com era l'ordre, disciplina i acurament en aquesta mena d'establiments, no ens cridà tant l'atenció com a aquells qui per primera vegada podien veure de prop aquell exemple d'amor i caritat, car, aquelles criatures abandonades no eren filles ni tan sols parentes de les monges, i menys encara tenien les monges cap obligació envers elles. Voluntàriament, i sols per amor a Déu, abandonaven llar, família, parents i comoditats, per passar els dies, les setmanes, els mesos i els anys, atenent els fills dels altres i que, engendrats en el pecat, són abandonats pels propis progenitors, sense esperar ni honors, ni sous, ni compensacions de cap mena, recollint moltes vegades els insults i les injúries, tal volta — qui sap? — si d'algun que haurà abandonat el fruit de l'amor del fang.

Aneu-hi tots a visitar els convents, de qualsevol mena, però, especialment, on s'arreglen i eduquen les criatures.

Àmics! porteu-hi els vostres coneguts que no saben el que és un convent per dintre.

Coneixent-los sabran la veritat, i sols així, potser arribi un dia en què mai més no hàgim de lamentar els fets vergonyosos que tots hem hagut de contemplar, i que són un estigma pel poble que els ha consentit.

Coneixent-los bé, no us càpiga dubte que serien les pròpies masses populars les que millor defensarien els convents.

Tal vegada ens càpiga un xic de culpa, a uns i altres, de no haver procurat que el poble sàpiga ben bé el que és un convent per dintre.

Ambient bolxevic

Sota aquest segon títol aparegué en aquestes mateixes planes, un article d'En Joaquim de Barnola, fidel i destacat deixeble de l'eminent sociòleg reverend P. Palau, de la C. de J., el qual considerem digne de recordar en les presents cabdals circumstàncies en què van decidint-se els destins del nostre poble.

La modèstia del seu autor no va permetre-li, sense dubte, donar-li tota la importància que té i nosaltres hem descobert rellegint-lo pausadament ara.

És un article-programa adequat al temps: comprensiu, clar, curt, convincent. Després de meditar-lo un poc, hom es fa càrrec de què els bàrbars moderns no truquen a les portes de la ciutat, sinó que ja estan dintre d'ella; ja no demanen, imposen; no es tracta d'un perill evident, sinó d'una aspra realitat.

El programa d'acció social que en l'article-proclama es proposa el seu autor, neix de la mateixa realitat, sorgeix de les necessitats vitals que s'imposen.

Ambient bolxevic és el fet i el crit de l'hora present. És una plena, claríssima visió del camp de batalla on es lluita, de la força i els objectius de l'enemic, i dels recursos que encara ens resten per a vèncer-lo. Però cal treballar de valent, fets els ulls als objectius, i fermes les mans a la tasa. — S.

Del món del treball

La "República de trabajadores"

Un dels primers escriptors de la Renaixença catalana menys conegut perquè, malauradament, escriví tan poc amb tot i valent tant, En Gaya i Tomàs deia, amb la independència de caràcter que el feia tan admirable en aquells temps, que s'adulava massa els obrers i s'acabaria per fer-los malbé. Clar és que aleshores les grans qüestions socials del treball tot just començaven a plantejar-se i no eren de preveure encara les seves universals proporcions i supina importància.

¿Què hauria dit ara, En Gaya i Tomàs, si hagués vist la definició constitucional que figura a la primera pàgina del llibre republicà?

No és de creure que a cap treballador assenyat l'hagi preocupat gens ni mica aquesta ridícula definició; més aviat s'hi hauran fet un panxó de riure tots ells.

Però, el fet és que l'adulació de què es queixava En Gaya ha continuat constantment, culminant amb aquesta fanfarronada socialista que ens avergonyeix davant el món civilitzat.

Vet aquí ço que els dona als obrers el Socialisme. És veritat que de vegades, ha defensat els interessos llurs, fent-se seus els principis i les propagandes i àdhuc les normes de l'Escola Social Catòlica, però a costa de quantes injustícies, i de quantes iniquitats per als obrers que, en ús dels seus legítims drets, no han volgut seguir l'Escola Socialista, antisocial, cleròfoba, atea, bàrbara i regressiva!

Prou poden afalagar-los si s'ho cobren tan caríssimament dels pobres obrers que exploten a mansalva!

Les dones i les vagues

Les primeres víctimes de les vagues són les dones. Quan al cap de la setmana l'"home" no porta un ral a casa ni resta un pa a la post, és la dona qui ha de fer el miracle de proveir-la. Quin patir la infeliç.

Els Monts de Pietat, els prestamistes, els usurers, les Cooperatives, les feines per les cases, manlleus a parents i amics, vendes d'objectes familiars, i entremig i sovint cap a la tenda de queviures més coneguda, fins que, esgotat tot, s'acut a la caritat pública començant per "la gent de bé" i, no cal dir, pels bons rectors, que són les segones víctimes de les vagues...

Ara, però, les dones comencen a reaccionar. Sovintegen els casos en què les dones es reuneixen i avaloten els l'ders vaguistes i destorben els seus plans, i fan front als obrerots que els serveixen vilment. Elles no volen vagues!

Mercès a aquesta creixent reacció de les dones, fracassen algunes vagues i se n'arrangen d'altres. Endavant!

No anem a fer el joc als patrons egoistes, ni a dificultar els obrers i les millores racionals, però ha arribat l'hora que tothom treballi i es prodigui per posar fi a un període anàrquic, i estúpid, i ruïnósíssim de vagues polítiques que va deixant moltíssimes llars cobertes de runes, desolades, i això de cara a l'hivern, tan temut per Marcellí Domingo que el profetitzava de paorós, sense veure que ell n'és un dels seus causants amb la seva política atea, pertorbadora, funestíssima.

L'afer del "Liceu"

No comprenem per què ha causat tanta de sorpresa que el nostre gran Teatre no obri les portes a la famosa temporada d'Opera aquest any.

Un comunicat que publicava l'altre dia *El Matí*, firmat per un dels vells abonats al dit coliseu, aclaria senzillament aquest punt.

Ni el temps, ni la crisi econòmica, ni el tracte que reben del públic que ara bull i mana les classes liceistes, ni altres raons semblants, permeten les brillantors ciutadanes que tal temporada comporta.

Són altres les promocions socials que tal abonament havien d'haver cobert. Els novíssims rics, els homes que manen, els que gaudeixen de les sinecures polítiques, aquells que cobren dos i tres i fins quatre sous, són els cridats al Liceu, a donar feina als artistes que en viuen, a alegrar la ciutat amb les magnificències de la tan emparada "Temporada d'Opera".

L'article 24 i els sense feina

Aquest tristíssimament famós article 24 de la Constitució que s'està discutint a Madrid com en conciliàbul maçònic, ja ha començat a produir estralls innumbrables en el món obrer arreu d'Espanya. Els centenars de milers de famílies que vivien de les indústries religioses i dels esplendors del culte, estan totes sense treball. Cal fer-se càrrec de l'anormalitat d'aquest atur provocat pel maleït article.

Les persones que ocupaven aquestes indústries resten parades esperant temps millors, i cada dia empitjoren.

En sap res el Govern, d'això? S'ha fixat en les conseqüències d'aquesta catàstrofe econòmica?

I els votants de l'inqualificable article pensaran en el bé del poble en decidir-se a cometre aquest crim de lesa pàtria, de lesa economia nacional, a més de lesa Religió?

Centenars de milers de famílies, infinitat d'obrers, vaguen i pateixen angoixes indegudes perquè uns quants centenars de sectaris s'han volgut donar el gust de votar maçònicament.

Qui d'aquests votants ha pensat en el mal que faria als obrers, a l'economia nacional, provocant aquesta crisi religiosa?

Obrers, bons obrers! Vegeu com tracten els vostres interessos, com assequen les fonts del treball en lloc de crear-ne, els vostres redemptors sectaris que tant us afalaguen.

Fets diversos

La guerra civil obrera es manifesta en la vaga carrilaire, que els socialistes rebutgen. Els obrers d'En Pestaña la propaguen arreu.

— La "Federació Nacional de Comissionistes, Viatjants i Representants del Comerç i de la Indústria", domiciliada a Madrid, ha dirigit als seus companys diputats el programa de les seves reivindicacions.

— La vaga carrilaire andalusa s'estén als ferrocarrils catalans.

El Govern estudia els mitjans de concedir als obrers de F. C. els augments que solliciten. Aquest afer està ple d'enormes dificultats.

FEU DE LA SEMANA

Tendeix a resoldre's la vaga carrilaira.

— A Màlaga els vaguistes ataquen els oficials ferroviaris de complement i en fereixen un.

— Els diputats catòlics són rebuts a Bilbao apoteòsicamente.

— S'ha dirigit un manifest "als treballadors intel·lectuals", per tal de constituir una "Federació Nacional de les Classes Mitjanes", les més necessitades i més oblidades de la societat a la qual tan bé serveixen.

— Lerroux pronuncia a Santander un fort discurs en oposició a la política sectària i despòtica.

— Alcalà Zamora es declara autor del projecte de control obrer, i l'elogia.

— Sense discussió les Corts aproven l'article 46 de la Constitució declarant laïc l'ensenyament.

— A Màlaga són clausurats tots els sindicats obrers.

— La qüestió religiosa és causa de grans disturbis a Burgos i Bilbao.

— L'article 47 de la Constitució adjudicant a l'Estat el dret absolut d'ensenyament, és votat per les Corts sense oposició.

— La campanya revisionista s'estén arreu d'Espanya. També la propugna la premsa estrangera.

— Ossorio i Gallardo pronuncia un discurs quasi ministerial.

— En poques hores es formula pel Govern i s'aprova per les Corts la Llei de Defensa de la República. És rebuda amb estupor, però sense protestes.

— És aprovat per les Corts, després de molta lluita, l'article 48 de la Constitució sobre ensenyament, que tant interessa a Catalunya en ço que es refereix a l'Estatut.

— Cada dia augmenten en nombre i energia les protestes contra el caràcter persecutori del projecte constitucional que s'està aprovant quasi en tertúlia a les Corts.

— És resolta la vaga dels ferrocarrils catalans.

— Es comenta l'entrevista del Nunci de S. S. amb el ministre d'Estat.

— És mal rebut el projecte d'una emissió de Bons del tresor per tal de conjurar la crisi financiera. No hi ha ni ambient, ni diners.

— Es publica una carta preadíssima del Sant Pare a l'egregi cardenal Segura.

— El Govern desmenteix els rumors alarmistes que han deprimit els ànims aquests dies.

— Es multipliquen les vagues estudiantils com a protesta de la política anticatòlica dominant.

— Causa sensació que el Gran Teatre del Liceu de Barcelona hagi de suspendre la tradicional temporada d'òpera per falta d'abonament.

— S'alça la suspensió a tots els periòdics, llevat a dos de caràcter militar.

— El Govern declara que la Llei de Defensa de la República s'aplicarà prudentment.

— La Societat d'Estudis Polítics, Socials i Eco-

nòmics fa una eloqüent crida en favor de l'existència de les ordes religioses.

— La Societat d'Estudis Polítics, Socials i Econòmics fa una eloqüent crida en favor de l'existència de les ordes religioses.

* * *

A Alemanya l'hitlerisme (precursor del feixisme) planta cara als comunistes, lliurant contra ells veritables combats. A la ciutat de Brunswick les baixes són molt nombroses.

— La S. de N. treballa assíduament per descompartir la Xina i el Japó, i evitar la guerra.

— A Irlanda està a punt d'encendre's la guerra civil.

— Una enorme manifestació popular protesta, a Viena, encara, contra el Tractat de Saint-Germain.

— Hoover, president de la República dels Estats Units, inaugura la seva gran campanya contra l'atur forçós, proclamant que cap acord del Govern, cap nova doctrina econòmica, ni cap classe de projectes poden substituir els dictats de Déu als homes sobre els deures que tenen en favor del proïsme. Així parlen els veritables estadistes.

— Les eleccions cantonals de França no han canviat el mapa polític.

— Fracassa un complot militar al Japó.

— A Lovaina hi han batusses estudiantils, per causa dels antagonismes lingüístics entre flamencs i valons.

— A Washington és rebut amb entusiasme el president del Govern francès. Es dona extraordinària importància al viatge.

— La S. de N. recorda a la Xina i al Japó els seus deures derivats del Pacte Kellogg.

— La mort d'Edison resulta un dol universal. El Papa, a qui ell estimava de debò, envia a la seva família un sentit condol.

— La propaganda electoral anglesa és causa de sagnants aldarulls. Els ànims estan molt excitats.

— El canceller germànic es proposa adoptar disposicions draconianes per sostenir l'ordre públic.

— S'auguren beneficis per a la pau de la pròxima Conferència balcànica.

— Es confirma la derrota dels socialistes en les eleccions departamentals de França, i entre els derrotats figura el seu cabdill, Lleó Blum.

— És elegit president del Perú, Sánchez del Cerro.

— El conflicte de l'Extrem Orient millora d'aspecte. El punt més negre que hi resta és la intromissió soviètica.

Sort que la crisi política que la Rússia dels Soviets travessa, els distraurà d'aquest afer.

— En la república del Perú es reproduïxen els fets revolucionaris i causen nombroses víctimes.

— França multiplica els esforços per a fer inexpugnables les seves fronteres de l'Est.

Noticiari

Espanya

El prestigiós Círcol Artístic de Sant Lluç ha celebrat la seva festa patronal amb devots cultes religiosos, la inauguració del magníficament renovat estatge, i una brillant sessió artístic-literària.

—El Col·legi d'Arquitectes de Barcelona ha tramès a l'alcalde una interessant exposició sobre la regulació del tràfic públic, tan necessària a la nostra ciutat.

—Les últimes pluges han millorat molt l'estat dels camps a Catalunya.

—La premsa decent prega al digníssim governador civil de Barcelona que escombri dels quioscos les publicacions pornogràfiques que els converteixen en femers públics.

—Continuen les campanyes fastigosament irreligioses de la premsa subvencionada pels Soviets de Rússia.

—Ha obtingut un èxit grandios l'Assemblea de la Unió de Sindicats Agrícoles de Catalunya celebrada a Cervera, la seu dels Sindicats Agrícoles.

—Es contenen moltes excel·lències de les activitats religioso-socials de l'Acció Catòlica Femenina de Tarragona, i convindria de debò imitar-la.

—Els estudiants catòlics de València s'han reunit en magna Assemblea per protestar de la política per-

secutòria del Govern i adherir-se entusiàsticament a la campanya revisionista.

—La C. N. T. es va declarant contrària als Estats regionals. Ultimament al d'Andalusia.

—Els socialistes declaren que quan propugnen el divorci no pensen en els estralls que causa a les famílies, sinó en la conveniència de l'Estat, que és el seu Déu.

—Es calcula que ja no queda cap "intellectual" per col·locar en els pressupostos de l'Estat, les províncies i els Municipis, amb un, dos o més sous. En canvi, els obrers...

Estranger

L'acord comercial hispano-francès deixa compromesos els interessos hispànics i molt decebut els vintners.

—Pluja de batxillers a la Sorbona de París: al cap de curs se n'examinen més de 15.000.

—Els catòlics francesos commemoren el centenari de la conquesta de la llibertat d'ensenyament, cabalment quan als catòlics espanyols els és arrabassada, enganyant-los de manera inqualificable.

—Dóna bo de fer constar que a Itàlia les novel·les llicencioses i pornogràfiques ja quasi no tenen públic, mentre creix l'expandiment de la literatura religiosa.

—Noves investigacions referents a les obreres russes, donen tristíssims informes del seu estat. Estan pitjors que si fossin esclaves, i tan físicament com moralment resulten els éssers més malaurats de la humanitat.

FOMENT DE PIETAT

LLIBRES NOUS

FLORS I VIOLES

DOS VOLUMS

PENSAMENTS QUE DEIXO ALS MEUS FILLS

Obra pòstuma de
MANUEL RAVENTOS I DOMÈNECH

Preu de cada volum: En rústega, 3 Ptes.

Acaba de sortir

PSALTERI

TEXT DE LA VULGATA CLEMENTINA
VERSIÓ DE L'ORIGINAL HEBREU I NOTES
DE LA COMISSIÓ DE
L'«OBRA DEL SANT EVANGELI»

El Psalteri, o Llibre dels Psalms, forma part del volum IV de LA SAGRADA BÍBLIA, en curs de publicació. Aquest volum està integrat pels llibres:

PSALTERI, PROVERBIS, ECLESIASTA, CÀNTIC DELS CÀNTICS de publicació imminent. Les ànsies fervoroses manifestades pel nostre poble fidel, i especialment per la clerecia, de veure prompte en les seves mans aquest llibre utilíssim, ha motivat la seva publicació a part.

IMPORTÀNCIA DEL PSALTERI

Si la Sagrada Escriptura és, en son conjunt, el gran llibre on la divina Providència ha volgut deixar-nos la seva revelació escrita, el Psalteri de David ve a ésser com el cor d'aquest llibre. Ell resumeix en certa manera el més bo i més bell d'aquesta obra divina. Si és el compendi millor de la Llei Antiga, és també la millor preparació de la Llei Evangèlica.

De més a més: el Psalteri excel·leix sobre els altres llibres sants com a llibre d'oració litúrgica. Amb els Psalms Déu ens donà la manera de lloar-lo i glorificar-lo dignament. Per això els psalms constitueixen l'oració litúrgica del poble d'Israel. Que ells siguin també una oració predilecta del nostre poble cristià, com són una oració diària dels sacerdots.

NOTA. — Atenent a l'indole especial d'aquest llibre, la versió és feta directament de l'original hebreu, amb l'anotació de les variants principals dels LXX i de la Vulgata. Segueixen el text un index numèric dels Psalms, un index alfabètic i un index de l'argument i distribució en el Breviari Romà.

FOMENT DE PIETAT

**Biblioteca
dels Exercicis Espirituals
de Sant Ignasi de Loyola**

Autor - Text - Directori
Comentari - Explanació

Ja ha sortit
el volum tercer d'aquesta Biblioteca

Exercicis Espirituals de St. Ignasi de Loyola
teoria i preparació

per

Ignasi Casanovas S. J.

Llibre de 300 pàgines amb una fototípia
de Sant Ignasi de Loyola.

Preu: 3 Ptes.

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

Catalunya Social?

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 -- Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia

Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: no juguis a la Loteria; la millor rifa és l'estalvi. Però si algun dia tens aquesta feblesa, recorda't de la Loteria i estanc del carrer de Fernando, núm. 32 (prop al carrer d'Avinyó), on trobaràs tabacs, timbres, segells, etc. — No t'oblidis del bitllet de Nadal.

ATENES A. G.—Provença, 187; Barcelona.

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA